

Elverum Kommunale Pensjonskasse

ÅRSRAPPORT 2024

Takk til
Elverum kommune for lån av bilder.

Vann – Grunnlaget for alt liv.

De senere årene har vi fått betydelig mer fokus på vann. Både som problem og som nødvendighet. Her langs Glomma har vannet i lang tid hatt stor betydning. Tømmerfløting var grunnleggende for vekst og velstand når sagbrukene og tømmereksporten kom i gang. I 1910 startet Elverum Energi sitt første kraftverk i Skjefstadsfossen. Det medførte at Elverum kommune var en av de første som fikk elektrisk gatebelysning.

Vann til bruk og brukt vann føres i grunnen og skaper i det daglige lite oppmerksomhet. Men, stopper strømmen, stopper vannet. Har vi beredskap?

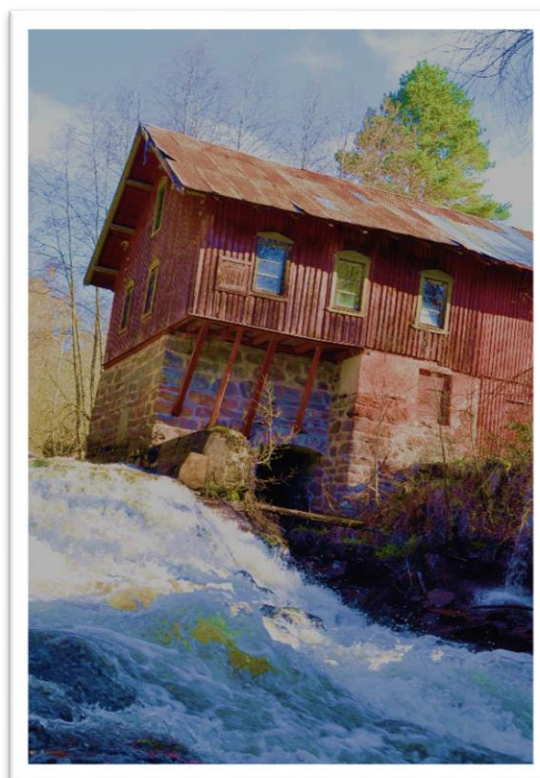
Flom har alltid vært en utfordring langs vannveiene. Dyrket mark har blitt vasket bort, eller økt i omfang ved avleiring. Hver vår er vi spent på om det vannet vinteren har bundet til snø og is gir skadeflom og problemer. De siste årene er det ikke bare om våren. Styrregn skaper utfordringer, spesielt når det kommer på tidene der bakken ikke klarer å ta imot og bremse.

Naturens evne til å ta imot vann, begrenses ved tørke. Overflaten blir hard og trenger tid før den kan absorbere nedbør. Tørke er blitt en annen problemstilling de siste årene.

Du puster lettet ut. Tarm og blære er tømt og du spylar ned. Over i rørsystemer og ut i elva. Her er det «uante» elementer som er med. Det meste renses ut av dyktige medarbeidere med gode anlegg. Men restmengden viser seg fremdeles å være større enn hva naturen kan bære.

Bærekraft i kapitalforvaltning tar inn over seg behovet for vann og utfordringer med vann på avveie. Vi vil bidra til at vannet enkelt kan gi nytte i samfunnet også i fremtiden. Overflatevann, grunnvann og avfallsvann må behandles med omhu.

God lesing!

Styrets beretning

FORMÅL

«Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmene og andre pensjonsberettede i overensstemmelse med bestemmelsene om pensjonsforhold i hovedtariffavtalen i KS-området.» (SGS 2020 – Pensjonsordninger og Vedtektene § 1-1)

RESULTAT

For andre gang etter at vi på 1990-tallet startet aktiv plassering i finansmarkedet, kom vi over 10 % avkastning. Dette er godt over det kapitalforvaltningsstrategien estimerer:

«Strategien gir en forventet avkastning tilsvarende 7,1 % årlig med et rentenivå på 4,8 % og 5,3 % årlig med ubetinget forventet rente (3 %).»

Note 3 viser hvordan den gjennomsnittlige avkastning siste 5 og 10 år har utviklet seg. Med varierende rentenivå, vil forventningen endre seg. Rentenivået som ligger til grunn ovenfor, er høyere for gjennomsnittet i perioden.

Lønnsoppgjøret endte på 5,2 % i offentlig sektor. En avkastning på 10,22 % er derfor

tilfredsstillende for året som helhet. Gjennom 2023 og 2024 har vi gjenoppbygget buffere vi måtte benytte i 2022. Vi tilfører også midler til premiefondet.

Våre globale aksjer er ikke valutasikret. I tillegg til verdistigning i lokal valuta, har vi derfor med oss en gevinst på grunn av svekkelse av den norske kronen.

Rente gjennom 2024 har vært stabil i Norge, mens det har vært noe ned globalt. Løpende renter er gode. Synkende renter gir en viss gevinst.

Avkastning på 10,22 % er litt under indeksen vi måler oss mot.

Vi har tidligere omtalt tungvektene på Oslo børs som årsak til skjevhet i vår portefølje. I år har det vært noen få store amerikanske selskaper om har bidratt med det meste av avkastningen for globale aksjer. Det erfarer vi i aktivt forvaltede fond, som av ulike årsaker ikke har markedsvekt i disse selskapene. Lavere vektning av disse selskapene gjør risikoen mindre for svake resultater dersom vi får en korreksjon i prisingen av disse selskapene. Korreksjon anses sannsynlig.

Pensjonskassen forvalter midler for medlemmene. Midler forvaltes etter nærmere bestemmelser i forsikringsvirksomhetsloven. Se note 1 og 5.

Resultat i kollektivporteføljen er disponert slik:

- 38 400 - Avkastning til Bufferfond
- 74 000 - Avkastning til premiefond
- 5 251 - Risikoresultat til premiefond

I tillegg har Risikoutjevningfond og premiefond fått sin andel av avkastning.

Bufferfond bidrar til fleksibilitet i kapitalforvaltningen og gir grunnlag for gode fremtidige resultater. Vi søker å ha et bufferfond som er 30-35 % av premiereserven. Etter fremlagt regnskap er den ca 33,5 %.

Stabilitet i norske renter, har medført at vi gjennom året har fått en stabilisering av eiendomsverdiene. Omsetningen i markedet har tatt seg opp, slik at vi mot slutten av 2024 i stor grad har gjennomført vedtatt plassering i eiendom.

Eiendomsfondene har liten ledighet og løpende husleie er økende. Det gir positiv resultateffekt.

Solvenskapitaldekning, både med og uten overgangsregler, har gjennom hele året vært god. Renten er nå over garantert rente, og overgangsreglene har liten eller ingen effekt for oss. SKD pr 31.12.24 er 142 % etter at 2/3 av avkastningsresultatet er tilført premiefondet. Vi har søkt Finanstilsynet om å få regne med supplerende kapital. Etter at vi fikk godkjent medregning av supplerende kapital, er SKD 151 %.

Etter at beregningsregelverket ble endret i 2019 har vi hatt følgende solvenskapitaldekning;

Solvenskapitalen er slik at vi kan møte de fleste nedturen i finansmarkedet. Vi har etablert følgende styringssignal i kapitalforvaltningsstrategien:

SKD > 130	Pensjonskassen skal til enhver tid være oppdatert på sin soliditet og tilpasse seg denne
SKD < 130 SKD > 110	Pensjonskassen må vurdere å styrke soliditeten. Pensjonskassen skal inngå dialog med kommunen om mulig tiltak og legge frem plan for gjennomføring
SKD < 110	Tiltak skal iverksettes før SKD er på 100%. Informasjon om tiltakene skal oversendes Finanstilsynet

Ved neste revisjon av strategien vil vi øke nivået for grønn sone fra 130 til 135 %, for å tilpasse oss det som er etablert som en markedsstandard.

Etter at vi har konsolidert stillingen i forbindelse med fallet i 2022 og innføring av bufferfond, planlegger vi fremover en solvenskapitaldekning på mellom 140 og 160 %.

Avkastningsgaranti på oppsparte rettigheter (premiereserven) er på 2,24 % beregnet av gjennomsnittlig premiereserve.

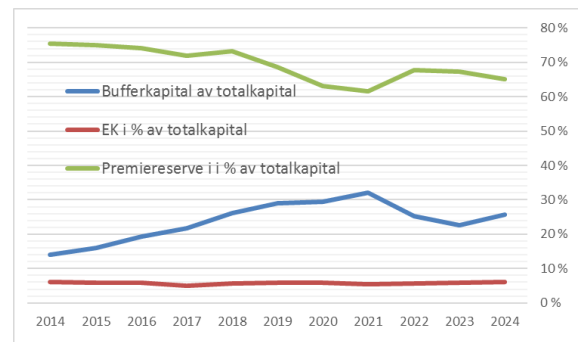
Forvaltningskapitalen er økt med 13,38 % til 1 656 882.

Risikoresultatet 5 251 tilføres premiefondet, siden vi har god egenkapital. (Note1 – Tabell Risiko) Pensjonskassen er liten, og risikoresultatet svinger derfor mye. Fremover vil vi gjennomføre analyser for å styrke rutiner for å sikre oss mot varierende risikoresultat.

Totalresultatet 9 832 disponeres slik:

- 567 til Risikoutjevningfondet
- 9 265 til egenkapital

EGENKAPITAL

Figur: Relativ endring av en del kapitalstørrelser.

Medlemsbedriftenes ansatte får stadig større pensjonsrett. Det er en forpliktelse for pensjonskassen (se graf Premiereserve side 7). Egenkapitalen skal stå i forhold til selskapets risiko. Derfor innkaller vi egenkapital.

Pensjonskassen er, i motsetning til hovedtyngden av medlemsvirksomhetene, skattepliktig. Økt egenkapital gjennom overskudd, er derfor mindre gunstig for medlemsbedriftene.

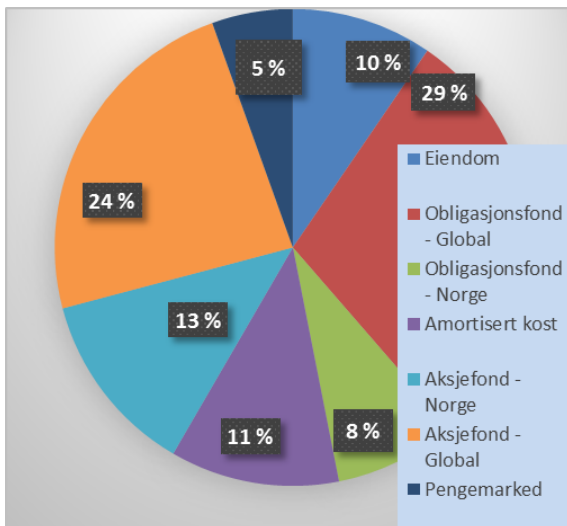
Pensjonskassen ønsker stabil egenkapital i forhold til totalkapitalen. Den har ligget på ca. 5 % i flere år.

Det legges opp til at medlemsbedriftene skal ha forholdsvis lik bufferkapital. Ved vesentlige avvik, vil differensiering i premie for avkastningsgaranti vurderes.

FORVALTNING

Pensjon er i stor grad sparing. Forvaltning av kapital har to formål:

1. Oppnå avkastningsgarantien.
2. Redusere kostnaden for medlemsvirksomhetene.

Figur: Fordeling mellom aktivaklasser (se note 2)

Ingen nye aktivaklasser er valgt og fordeling mellom aktivaklassene er opprettholdt. Frihetsgradene (mulighetene for å handle mer eller mindre enn målsetningen/strategi) er beholdt.

Globale aksjefond er ikke valutasikret.

Globale obligasjonsfond er valutasikret.

Infrastruktur er en interessant aktivaklasse. Så langt er vår oppfatning at det vil bidra med for stor variasjon i vår solvenskapitaldekning. Vi ser allikevel at dette kan være en egnet aktivaklasse for å styrke vår profil på bærekraft.

«Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost» (enkeltobligasjoner med

intensjon om å holdes til forfall – kombinert med å holde jevn durasjon) deles mellom Storebrand og Pareto. Storebrand handler obligasjoner i et aktivt marked. Pareto tilrettelegger obligasjoner med pant i eiendom for egne kunder. Pareto har hatt to klasser. Den langsiktige avvikles. Vi reinvesterer det som forfaller her i de med kortere løpetid.

Løpende rapportering til styret inneholder porteføljens sammensetning i forhold til mandat (jf. kapitalforvaltningsstrategi), avkastning og solvenskapitaldekning. Siste avlagte rapport gjennomgås i styremøte, med oppdaterte data til møtedato. Det har gjennom året ikke vært brudd med gjeldende regelverk. Det har heller ikke vært behov for særskilt oppfølging.

Kollektiv- og selskapsporteføljen har spesifikt tilordnede eiendeler. Overordnet forvaltes midlene som en portefølje, men med noen individuelle forskjeller.

Risiko

Kapitalforvaltningsstrategien setter krav til avkastning. De risikomål som benyttes ved konstruksjon av porteføljen er:

- Standardavvik – som angir hvor mye verdier på aktiva kan svinge ut fra historiske data.
- Største historiske verdifall.
- Stresstest – et tenkt scenario der en ser på endringer i verdier i porteføljen som følge av gitt fall i markedet.

Bufferkapital dekker risiko for reduksjon av verdi på våre finansielle eiendeler i kollektivporteføljen. Bufferkapitalen/–ansvarlig kapital er ved årets slutt 462 375 og utgjør ca. 22 % av totalkapitalen. (se note 4)

Verdens finansmarkeder var i starten av året påvirket av betydelige rentereduksjoner etter hvert som inflasjonen er kommet under kontroll. Usikkerhet rundt ny administrasjon i USA førte til at lange renter steg i andre halvår. Krig i Midtøsten og Ukraina, bidrar heller ikke til stabilitet.

Aktiviteten har allikevel vært god, og derved utviklingen i porteføljen.

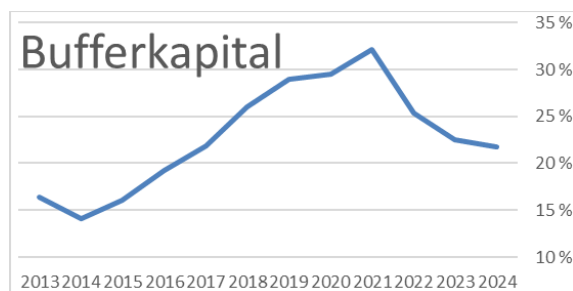
Pensjonskassen kan normalt ikke være stor aktør i enkeltprosjekter, spesielt ikke dersom de er belånt. Vi ser det derfor ikke som tjenlig å være aktør i det åpne lokale markedet. Et samarbeid med kommunen om eiendom vurderes dersom det er interessant for begge parter.

Solvensregler gir oss frihet til lokale investeringer. Men risikoen ved å være stor aktør i små prosjekter gjør at dette vil kreve betydelig bufferkapital. At vår kompetanse til å følge opp dette er begrenset, reduserer aktualiteten for lokalt engasjement ytterligere.

Bufferkapital

Pensjonskassen har god bufferkapital, herunder egenkapital. Solvenskapitalen har hele året vært over 150 % (se note 4). Tildeling av avkastning til premiefond gjør at året ender lavt.

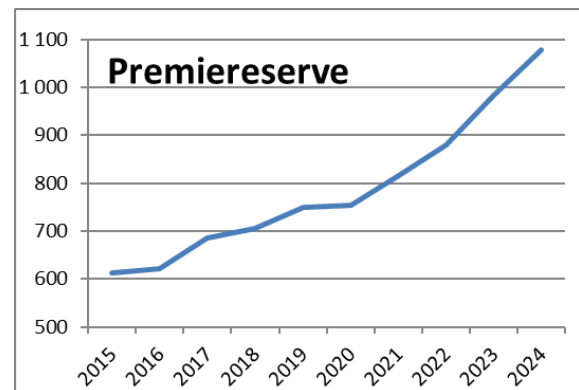
Overgangsreglene har ved utgangen av 2024 ingen effekt på vår solvenskapitaldekning.

Figur: Utvikling av bufferkapital (se note 4)

Alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen er fra 01.01.20 tilpasset folketrygden gjeldende fra 01.01.11. En overføring av løpende opptjening pr 31.12.19 til oppsatt rett for de født etter 1962 reduserte kravene til premiereserven. Det er en viktig årsak til den flate utviklingen i 2020. Den flate utviklingen i 2015, skyldes i stor grad endring av uførepensjonen.

Økende bufferkapital og økende premiereserve, viser at pensjonskassens samlede forvaltningskapital har økt betydelig de siste årene.

Figur: Utvikling av premiereserve (se note 5)

Bærekraft

Offentlig tjenstepensjon er solidarisk og langsiktig. Vår investeringsfilosofi er derfor:

Kapitalforvaltningen må være slik at en ikke understøtter virksomheter som gjør det mindre interessant å være pensjonist i fremtiden.

En pensjonsordning som bygger på solidaritet, må også være oppmerksom på forholdet til de mennesker som bidrar til vår avkastning.

Pensjonskassen skal reflektere dette i sin kapitalforvaltning.

Det er mange diskusjoner i markedet om hva som er viktig. Hvordan skal vi tilpasse

oss? Trolig er overgangsrisikoen noe av det viktigste vi bør forholde oss til. Det er en grunnleggende markedstenkning. Hvilke leverandører eller produkter har særskilt risiko i markedet? Hvor er forbrukerne og regulerende myndighet på veg? Vår oppgave er å unngå å bli værende i selskaper som ikke har plass i markedet fremover. I mange tilfeller vil det være snakk om produksjonsprosess eller produktens profil.

Overgangsrisiko måles av MSCI. Vi har følgende profil:

Som grafen viser, vipper vi mellom gult og lysegrønt. Vi antar at markedet utvikler seg slik at gult og lysegrønt felt blir større, mens oransje blir mindre. Vårt mål er at vi skal være i lysegrønt område, over indeks.

Lov om bærekraftig finans trådte i kraft 01.01.23. I samarbeid med miljøet hos vår rådgiver, søker vi å tilpasse oss kravene. Vi ser ikke dette som noe nytt, men heller en formalisering av prosesser pensjonskassen har hatt over tid.

ESG-faktorer (på norsk: miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring) blir stadig viktigere faktorer ved plassering av midler. Det er to viktige elementer i dette:

- 1- hvordan investeringene pensjonskassen foretar seg kan ha positive, nøytrale eller negative bærekrafteffekter
- 2- hvordan en miljømessig, sosial eller styringsmessig omstendighet kan medføre tap eller verdifall for pensjonskassens midler.

Forvaltningen vurderes hovedsakelig ut fra UN Global kompakt (FNs bærekraftsprinsipper) og Statens pensjonsfond utland. Også andre vurderingskriterier benyttes.

Vår uavhengige investeringsrådgiver gjør en helhetlig vurdering av forvalternes tilnærming til ansvarlighet og bærekraft, og kategoriserer fond grovt i kategoriene i figuren nedenfor. Figuren viser ikke kategorier for fond som har en investeringsprofil som kan forårsake skade, og som ikke hensyntar sosiale og/eller miljømessige forhold.

Alle våre investeringer i 2024 har vært i området ansvarlige investeringer. Vi har hatt ett brudd på SPU's eksklusjonsregler, men der har aktuelt fond solgt seg ut.

Per 30.10.24 har vi 4 situasjoner som er flagget som potensielle brudd.

Sett i lys av målet om god avkastning, mener styret at vår profil på ansvarlige investeringer gir en god risikospredning.

Vi skal velge fond som plasserer penger i virksomheter som gjennom produksjonsprosesser og produkter underbygger en bærekraftig utvikling. Dette vil gjenspeile seg i ledelsestenkningen i virksomheten og deres forhold til ansatte, leverandører og nærmiljø.

Figur: Tilnærming til bærekraft

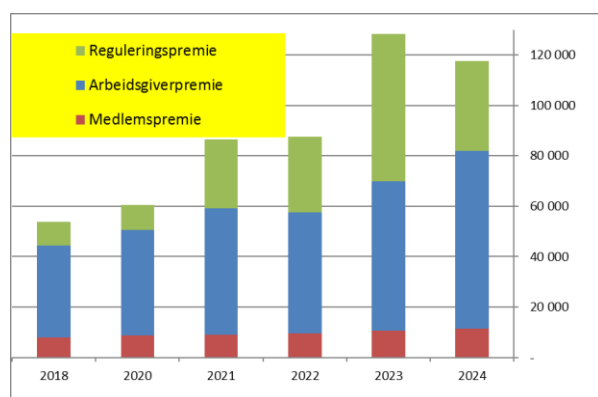
Kjøp av forvalter- og rådgivingstjenester er i stor grad et tillitsforhold. Leverandørenes etiske refleksjoner og hvordan de gjenspeiles i forslag til plasseringer, er derfor viktige kriterier for valg av samarbeidspartner.

PREMIEINNTEKTER

Arbeidsgiverpremien er fastsatt i tråd med anbefalingene fra aktuar. Medlemspremien er tariffestet.

Lønnsoppgjøret ga forholdsvis høy reguleringskostnad, men lavere enn i 2023. Medlemsbedriftene betaler løpende en fast sats i forhold til grunnlaget som avregnes mot premiefondet. Ved årets slutt beregner aktuar faktisk premie. Dette inntektsføres og avregnes mot premiefondet. Premie ut over det som er innkrevd løpende, balanseføres som ikke forfalt premie.

Ikke forsikringsbare ytelser har de siste årene variert mye og vi vurderer derfor om dette skal faktureres for påløpt etter 3. kvartal.

Figur: Premieinntekter. (se note 6)

Bedrifter med medlemmer som opptjener rettigheter:

- Elverum kommune
- Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS
- Elverum kommunale pensjonskasse
- SØIR (Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS)

Bedrifter med medlemmer som har oppsatt rett og pensjonsutbetaling:

- Tunet Elverum AS (Tidligere Agena)
- Elverum Energi AS

PREMIEFOND

Premiefond bygges opp gjennom disponering av avkastningsresultat og risikoresultat. Midlene er fordelt på medlemsbedriftene og disponeres av dem. Pensjonskassen har som mål å ha en avkastning som over tid gjør det mulig å tilføre premiefondet tilsvarende årets reguleringskostnad. Dette styres primært av interne behov for buffer, men også av medlemsvirksomhetenes bruk av premiefondet. I år tilføres 74 000, mens reguleringskostnaden var 37 101. Styret oppfatter tilførsel til premiefondet som en god balanse mellom medlems-bedriftenes og pensjonskassens interesser.

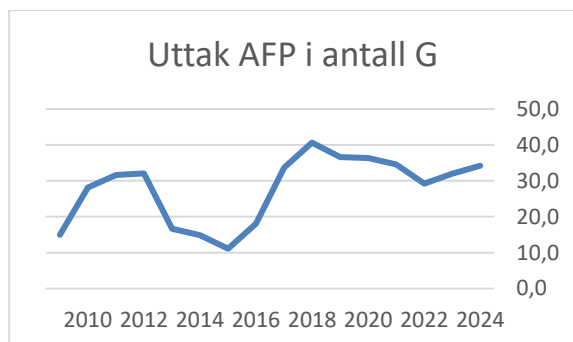
PENSJONER

Pensjonskassen benytter Abakus levert av Storebrand Pensjonstjenester for registrering av opptjening og beregning av ytelser. Systemet gir medlemmer og medlemsbedrifter god innsikt i egne data. Systemet har god driftsstabilitet og det jobbes med oppgradering av den teknologiske plattformen til WEB-løsning. Systemet ivaretar også løpende utbetaling av ca 550 pensjoner og 250 oppgjør der andre offentlige pensjonsenheter utbetaler pensjon med opptjening i Elverum kommunale pensjonskasse i henhold til Overføringsavtalen.

Pensjonskassen fremhever at:

«God personalpolitikk - gir lavere pensjonskostnader»

Pensjonskassen kan ikke gjøre risiko-reducerende tiltak på medlemsmassen. Fordelen ved egen pensjonskasse er at reduserte kostnader gjennom lav uføregrad og høy avgangsalder, er lavere premie. Medlemsbedriftene har derfor egeninteresse av å jobbe med arbeidsmiljøet. Stabil arbeidskraft bidrar også til bevaring av kompetanse og lavere rekrutteringskostnad.

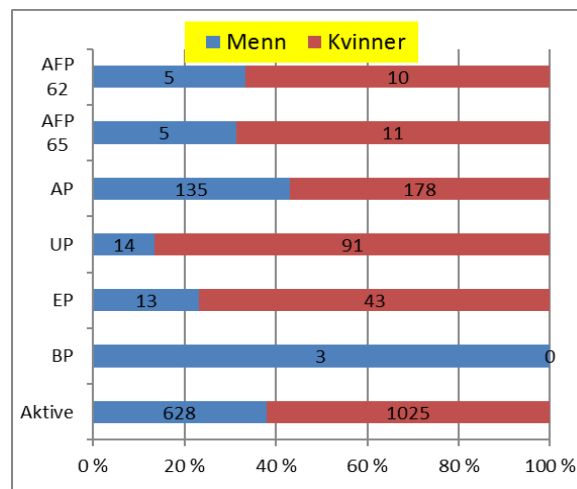
I 2024 ble 1962-kullet 62 år og kunne ta ut AFP. Dette er det siste kullet som har AFP som en tidligpensjonsordning. Som grafen over viser, har det vært betydelig variasjon i kostnad på grunn av uttak siden 2010.

Fra 1963-kullet er AFP et livsvarig påslag på alderspensjonen. SPK har beregnet at 90 – 95 % av de ansatte vil ha slik rett. Fra 2025 vil derfor de fleste ha rett til å ta ut AFP. Dette er ikke opptjening, men en kvalifikasjonsordning. Det er en oppsparing til en alternativ pensjon, som startet i 2020 (*Betinget alderspensjon*). Den vil dekke noe av opppreserveringen som skal gjøres til de som kvalifiserer for AFP. Denne sparingen er liten (har vart i kort tid) slik at den årlige kostnaden for de første årskullene vil være stor. Kostnaden vil variere løpende siden antall ansatte og opptjening i de ulike kullene varierer. Opptjening i andre offentlige ordninger vil påvirke kostnaden siden det er foreslått at dette skal fordeles etter medlemstid.

Alle pensjonskategorier øker i kroner på grunn av en generell høy regulering. Av note 7 ser vi at forholdene mellom pensjonstypene holder seg stabil. For kostnaden i ordningen er det spesielt viktig at uføre og AFP ikke øker spesielt.

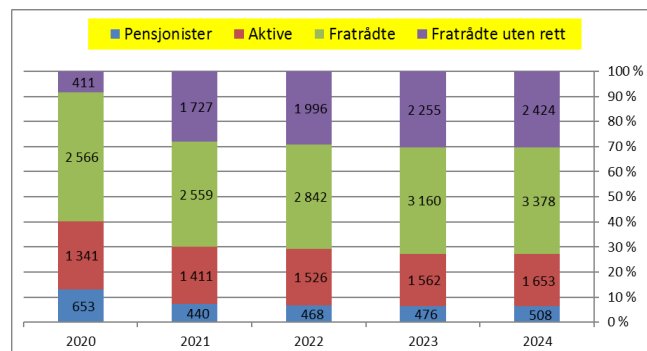
Kjønnsbalansen i uttak av AFP og UP samsvarer ikke med kjønnsbalansen i medlemsmassen. Flere forhold har naturlige årsaker. Men det er generelt viktig for medlemsbedriftene å være oppmerksom på at utbetalte pensjoner belastes deres regnskap gjennom premietariffer som skal dekke fremtidige pensjoner. Gjennom den

nye alderspensjonen i offentlig sektor, vil større del av denne risikoen tas av medlemmene.

Figur: Fordeling på pensjoner og kjønn. (Se note 6 og 7)

Pensjonskassen samarbeider med lege for vurdering av arbeidsevnen til brutto uførepensjonister. (Pensjoner som er mindre enn 50 % og der NAV ikke betaler noe.) Vi mener dette bidrar positivt både for medlemmene, arbeidsgiver og pensjonskassen. Vi jobber for å utvide ordningen.

Figur: Medlemsbestand. (Se note 6)

Pensjonskassen er liten, og de store talls lov får ikke full virkning. Risikoresultatene vil derfor variere betydelig over tid. For oss er det derfor viktig å ha god kapital for å dekke denne variasjonen.

Gjennom de siste årene er det skjedd en endring i uførhet. Det jobbes for tiden med uføretariffen for å søke å tilpasse dette.

LEDELSE

Elverum kommunale pensjonskasse ble etablert i 1921 av Elverum kommune. Pensjonskassen er et gjensidig pensjonsforetak. Styret er øverste organ.

Kontorsted er Elverum.

Virksomheten er forankret i lov- og forskriftsverk for finans- og forsikringsbransjen.

Finanstilsynet fører tilsyn med pensjonskassen.

Pensjonskassen har daglig leder i hel stilling. Vi har kontorfellesskap med blant annet personalavdelingen i Elverum kommune. Arbeidsmiljøet er generelt godt. Det har ikke vært skader, ulykker eller sykefravær relatert til pensjonskassens virksomhet i 2024.

Styret har seks medlemmer. Kommunestyret i Elverum velger fire medlemmer. Minst en skal ikke være medlem eller ha tilknytning til ledelsen i medlemsbedriftene. To styremedlemmer velges av og blant aktive medlemmer og pensjonister.

Styremedlemmene velges for 4 år. Kommunestyret velger 2 hvert partallsår.

Styreperioden starter i mars.

Virksomheten legger vekt på kjønnsbalanse. Styret består av 3 kvinner og 3 menn.

Pensjon er et kompetansekrevede område. Styremedlemmene skal være egnede i tråd med Finanstilsynets bestemmelser og ha plettfri vandel innenfor fagområdet. Videre

skal det i fellesskap være kompetent. Styret jobber aktivt med kompetanseutvikling.

Det er ikke inngått avtale om styreansvarsforsikring.

ADMINISTRASJON

På grunn av forholdsvis få aktive medlemmer vil administrasjonskostnadene være relativt høye. Styret er derfor tilfreds med at administrasjonskostnadene er holdt på et rimelig nivå.

Lokal plassering er viktig for pensjonskassen. Å kjenne de lokale forholdene, og kunne møte mennesker ansikt til ansikt er viktig også i en tid der digitalisering og automatisering driver oss fremover. Pensjonskassen jobber aktivt for fortsatt å være et godt instrument for medlemsbedriftene. Dette gjøres i stor grad gjennom relasjonsbygging og samarbeid med andre pensjonskasser, og gjennom å sikre kontinuitet.

Styret i pensjonskassen erkjenner risikoen ved å ha bare en ansatt. Det jobbes systematisk med risikoreduksjon.

RISIKOSTYRING

Med innføring av nytt tjenestepensjonsdirektiv i Europa, IORP II, er pensjonskassen pliktig til å gjennomføre en egen vurdering av risiko og kapitalbehov (own risk assessment – ORA). Her skal vi påse at vi har et hensiktsmessig system for risikostyring og at det finnes skriftlige retningslinjer for alle deler av virksomheten.

Det er etablert en risikostyringsfunksjon som skal påse at risikoene knyttet til vår virksomhet er identifisert, målt, styrt og overvåket. En betydelig del av risikoene er knyttet til kapitalforvaltningen. Derfor har vi valgt vår finansrådgiver til å ivareta risikostyringsfunksjonen. De skal ha et tydelig skille mellom de som gjennomfører

risikostyringsfunksjonen og de som rådgir på kapitalforvaltning.

IKT, bærekraft og liten administrasjon har vært viktige elementer i styrets arbeid med risiko.

Internrevisjon gjør en selvstendig vurdering av internkontrollen og avgir rapport til styret. Etter forslag fra internrevisor prioriterer styret internrevisjonsprosjekter.

ÅPENHETSLOVEN

Åpenhetsloven trådte i kraft 01.07.22. Pensjonskassemiljøet har vurdert at administrasjonspremie og premie for avkastningsgaranti sammen med eventuelt fortjenesteelement legges til grunn for vurdering av salgsinntekter.

Som vist i tabell tilfredsstiller vi bare ett kriterium, og anser oss derfor ikke som omfattet. Vi søker allikevel å følge opp intensjonen i loven.

To av tre kriterier skal være oppfylt:

Element	Minste grense	Vår verdi
Salgsinntekter/ Admin.premie	70 000	8 163
Balanse sum	35 000	1 656 882
Antall ansatte	50	1

FORTSATT DRIFT

Pensjon har langsiktig perspektiv. Dette er nedfelt i rammeverket for pensjonskasser. Styret vurderer selskapets kapitalforhold som gode i forhold til risikoprofil og regulatoriske krav.

Finansmarkedet svinger. Gjennom langsiktige perspektiv har styret og daglig leder sammen med rådgiver bygget opp en kapitalforvaltning som er robust for svingninger i markedet. Vi har derfor stor tro på at også kommende endringer ikke blir uhåndterlige. En godt diversifisert portefølje og gode buffere er viktige

instrumenter sammen med en aktiv oppfølging.

Uførhet og pensjoneringstrender er forhold vi i liten grad påvirker. Gjennom strategi og samarbeid med aktuar, mener styret at vi har tilfredsstillende sikkerhetsmarginer.

Gjennom internkontroll, rapportering til offentlig myndighet, revisjon, aktuar og annen bistand, følger virksomheten opp endringer i regelverket. Styret mener at pensjonskassen har god evne til å takle endringer.

Ut over det som er nevnt i årsrapport og årsregnskapet kjenner ikke styret til:

- forhold av viktighet for å bedømme pensjonskassens stilling og resultat.
- forhold som har inntruffet etter balansedagen som har betydning for å bedømme pensjonskassens resultat og stilling.
- tvister som kan føre til annen vurdering av drift eller økonomi.

Avlagte regnskap viser etter styrets oppfatning et rettviseende bilde. Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede og lagt til grunn for regnskapet.

EKSTERNE PARTER

- Ernst & Young AS – eksternrevisor.
- Storebrand Pensjonstjenester AS – aktuar og forsikringsteknisk konsulent.
- Grieg Investor AS – finansrådgiver og risikostyringsfunksjon.
- Revisjon ØST IKS – internrevisor.

Pensjonskassen er medlem av interesseorganisasjonen Pensjonskasseforeningen, som organiserer kommunale, fylkeskommunale og private selvstendige pensjonskasser. Pensjonskasseforeningen er høringsinstans for endringsforslag innen finans og pensjon som berører tjenestepensjonsordningene. De tilbyr kurs og fagsamlinger.

Elverum, 31.12.2024/24.03.2025

Ole Gjermund Runes
(styreleder)

Per-Gunnar Sveen
(nestleder)

Linda Alette Løkken

Trond Rønning
(daglig leder)

Toril Nersveen

Guri Horsfjord Lassen

Cato Wedum

Resultatregnskap

	Note	2024	2023
Premieinntekter			
Forfalte premier brutto	6	124 669	128 206
- Avgitt gjenforsikringspremie		-50	-25
Sum premieinntekter for egen regning		124 619	128 181
Netto inntekter fra investeringer - Kollektivporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler		7 560	7 434
Netto driftsinntekter fra eiendom		1 643	1 561
Verdiendringer på investeringer		-3 208	70 012
Realisert gevinst og tap på investeringer		132 887	24 973
Sum netto inntekter fra investeringer - Kollektivporteføljen	3	138 882	103 980
Pensjoner			
Utbetalte pensjoner	7	38 446	34 180
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste	5		
Endring i premiereserve		95 159	103 173
Endring Bufferfond		38 400	81 096
Endring i premiefond		2 837	1 555
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste		136 396	185 824
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfaste	5		
Overskudd på avkastningsresultat		74 000	0
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		5 251	1 809
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader		3 016	2 637
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		3 777	4 615
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	9	6 793	7 252
Resultat av teknisk regnskap	1	2 616	3 095
Netto inntekter fra investeringer - Selskapsporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler		17	68
Netto driftsinntekter fra eiendom		580	561
Verdiendringer på investeringer		527	3 237
Realisert gevinst og tap på investeringer		6 402	1 791
Sum netto inntekter fra investeringer - Selskapsporteføljen	3	7 526	5 656
Forvaltningskostnader	9	187	121
Resultat av ikke-teknisk regnskap		7 339	5 535
Resultat før skattekostnad		9 955	8 630
Skattekostnader	13	-123	0
Resultat før andre inntekter og kostnader		9 832	8 630
Totalresultat		9 832	8 630

Balanse - Eiendeler

	<i>note</i>	2024	2023
<i>Selskapsporteføljen</i>			
Investeringer -			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendommer		10 565	10 565
Eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler		32 589	25 782
Rentebærende verdipapirer		51 346	45 219
Sum investeringer		94 499	81 566
Fordringer			
Knyttet til premieinntekter		23 272	1
Andre fordringer		21	
Sum fordringer		23 293	1
Andre eiendeler (bank)		1 403	1 595
Sum eiendeler i selskapsporteføljen	2	119 195	83 161
<i>Kollektivporteføljen</i>			
Investeringer -			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendommer		29 235	29 235
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Rentebærende verdipapirer		184 826	167 385
Eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler		661 992	555 815
Rentebærende verdipapirer		637 907	587 226
Utlån og fordringer		3 455	152
Bankinnskudd		20 271	38 330
Sum investeringer i kollektivporteføljen		1 537 687	1 378 144
Sum eiendeler i kundeporteføljen	2	1 537 687	1 378 114
Sum Eiendeler	2	1 656 882	1 461 305

Balanse - Egenkapital og forpliktelse

	<i>note</i>	2024	2023
Egenkapital			
Innskutt egenkapital		71 103	67 839
Opptjent egenkapital			
Risikoutjevningfond - RUF	5	7 091	6 524
Annen opptjent egenkapital		21 509	12 244
Sum opptjent egenkapital		28 600	18 768
Sum egenkapital		99 703	86 607
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfaste forpliktelser			
Premiereserve		1 077 872	982 713
Bufferfond		364 366	325 967
Premiefond		112 060	62 940
Sum forsikringsforpliktelser	5	1 554 298	1 371 620
Andre forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	12	15	851
Forpliktelser ved periodeskatt		123	
Andre avsetninger for forpliktelser		2 743	2 227
Sum Andre forpliktelser		2 881	3 078
Sum egenkapital og forpliktelser		1 656 882	1 461 305

Elverum, 31.12.2024/25.03.2025

Ole-Gjermund Rønnes (styreleder)

Per-Gunnar Sveen (nestleder)

Linda Alette Lokken

Trond Rønning (daglig leder)

Toril Nersveen

Guri Horsfjord Lassen

Cato Wedum

Endring egenkapital

	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital			Sum egenkapital
		Risikoutj. fond	Annen opptjent	Sum opptjent	
IB	67 839	6 524	12 244	18 768	86 607
Resultat før andre inntekter og kostnader			9 832	9 832	9 832
Overføringer mellom fond		567	-567		
Til/fra medlemsforetak	3 264			0	3 264
UB	71 103	7 091	21 509	28 600	99 703

Kontantstrømoppstilling

Driftsaktiviteter	<i>note</i>	2024	2023
Premiebetalinger	6	124 669	128 206
Gjenforsikring		-50	-25
Endring premiefond	5	-32 968	-38 392
Endring fordringer	2	-27 704	-147
Leverandørkostnader	9	-5 284	-5 594
Endring kortsiktig gjeld		922	141
Lønn og honorarer	9	-1 484	-1 828
Enndring forpliktelser	12	2 050	269
Pensjoner	7	-38 446	-34 180
Skatt	13	0	0
Sum		21 705	48 450
Investeringsaktiviteter			
Salg/Kjøp aksjer og obligasjoner		-51 626	-42 532
Endring fordringer			
Inntekter eiendom		2 223	2 122
Renter bankinnskudd		1 146	1 072
Renter av obligasjoner		6 912	6 747
Endring balanseførte renter		-1 875	774
Sum		-43 220	-31 816
Finansieringsaktiviteter			
Innbetaling av egenkapital		3 264	2 983
Sum		3 264	2 983
Inngående saldo		39 925	20 308
Utgående saldo		21 674	39 925
Endring bank	2	-18 251	19 617

Noter

NOTE - REGNSKAPSPRINSIPPER

Resultatregnskap består av teknisk (medlemmene) og ikke teknisk regnskap (pensjonskassen) med hver sine resultatbegreper. Resultatanalysen i note 1 viser underliggende resultater, hvordan de fremkommer og resultatet anvendes.

Generelt om regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med:

- Lov om årsregnskap mv. av 17.07.1998 nr. 56 (RL)
- Forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak av 20.12.2011 nr 1457 RL § 10-1, tredje ledd. Sist endret 20.12.18.
- Regnskapet omfatter bare offentlig tjenestepensjon uten investeringsvalg. Der det er krav om å vise tall for hver bransje, refereres det bare til dette.

Finansielle eiendeler

Forvaltning

Elverum kommunale pensjonskasse har valgt å forvalte midler i separate porteføljer for selskap og kunde (kollektivet).

Forvaltningskostnader i fond

Pensjonskassen benytter netto føring. Det betyr at vi kostnadsfører det vi faktisk betaler. Kostnader ved drift internt i fond, fremkommer derfor ikke av regnskapet. Det betyr at administrasjonskostnader, men også avkastningen blir lavere.

Investerings eiendom verdsettes til virkelig verdi i henhold til takst.

«Finansielle eiendeler til amortisert kost».

Gruppens etter regler på kjøpstidspunktet:

1. Hold til forfall
2. Lån og fordringer
3. Å holde til forfall og å selge

Nedskrivning for potensielt tap.

Aksjer, andeler, obligasjoner og andre verdipapirer som holdes for omsetning, vurderes til virkelig verdi på balansedagen.

Fordringer på premie og annet er balanseført til virkelig verdi og nedskrives ved sannsynlige tap.

Avsetninger

Premiereserven utgjør den forsikrings-tekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter opptjent på beregningstidspunktet. Aktuar gjennomfører beregningen som inkluderer erstatningsavsetninger etter IBNR¹/RBNS².

Premiefondet er resultat som er tilført kundene eller direkte innbetalt til fondet. Premiefondet kan anvendes til å dekke fastsatt premie. Midlene tilføres årlig garantert avkastning på nivå med årets opptjening.

Risikoutjevningfond (RUF) er avsetninger av overskudd på risikoresultat og kan brukes til å dekke negativt risikoresultat. Fondet tilføres sin andel av avkastningsresultatet.

Bufferfond – Består av tilbakeholdt avkastning og kan benyttes dekning av garantert rente. Fondet er kundefordelt. Etter nærmere vurdering kan midler overføres premiefondet.

¹ Hendelser som har skjedd, men ikke rapportert

² Hendelser som er rapportert, men ikke avgjort

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskassens ansatte omfattes av kollektiv pensjonsordning som leveres av virksomheten. Tariffavtale i KS-området, SGS 2020.

Årets pensjonskostnad tilsvarende betalt arbeidsgiverpremie, korrigert for estimert endring i påløpt forpliktelse med fradrag for tilordnet andel av pensjonskassens totale forsikringsfond beregnet etter IAS 19.

Skatt

Pensjonskasser skattlegges etter samme regelverk som gjensidige livsforsikrings-selskaper.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med en nominell sats på 25 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode, er utlignet. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli benyttet.

Pensjonskassen ilegges 0,15 % formuesskatt av ligningsmessig netto formue.

Sammenstilling/Periodisering

Med unntak av «Finansielle eiedeler som verdsettes til amortisert kost», verdsettes balanseposter til verdien på balansedagen. Endring i verdi inntektsføres løpende.

Pensjonspremie ut over det som skal dekke selskapets administrasjon og premie for garantert avkastning, er i all hovedsak sparing. Selskapets resultat er derfor bestemt av om pensjoneringstendenser er i tråd med de forsikringstekniske forutsetninger som er lagt til grunn i premiefastsettelsen. Dette viser seg i risikoresultatet.

NOTE 1 – RESULTATANALYSE

Pensjonskassens regnskap er to regnskap i ett. Det ene for verdier forvaltet for medlemmene, det andre for selskapet.

Avkastning: Midler tilhører medlemmene (teknisk regnskap/kollektivporteføljen) til dekning av fremtidige pensjonsforpliktelser. Tabellen nedenfor viser hvordan dette fordeles.

Premiereserve gir følgende garanterte avkastning etter periode for opptjening:

- 2011 og tidligere, 3,0 %.
- 2012 til 2014, 2,5 %.
- 2015 og senere, 2,0 %.

Sats for gjennomsnittlig garanterte avkastning er beregnet av aktuar til 2,26 %. Oppsparte midler i en periode beholder sin garanterte avkastning. Gjennomsnittlig avkastning endres ved at oppsparing løper med ny sats og at utbetalte pensjoner delvis forbruker oppsparte midler på sats de er oppspart på.

Avkastning:	2024	2023
Avkastning	138 883	103 980
Avkastning til premiefond	-2 837	-278
Avkastning til RUF	-567	
Avkastningsgaranti	-23 079	-22 606
Avkastningsresultat	112 400	81 096
Fordeles slik:		
Premiefond	74 000	0
Bufferfond	38 400	81 096
Sum fordelt	112 400	81 096

Administrasjon – En del av premien som betales finansierer driften av pensjonsordningen, med styre, ansatte, kontorlokaler, programvare etc.

Administrasjon:	2024	2023
Administrasjonspremie:	8 163	7 709
Renter administrative konti	481	317
- bokførte kostnader	-7 296	-7 569
Administrasjonsresultat	1 348	457

Risiko er en del av pensjonsordningen. Vi beregner forsikringsresultat som en residual. Dette avstemmes mot aktuars beregninger. I en stor populasjon og riktige forutsetninger, vil risikoresultatet være svakt positivt. Da er premie, avsetninger og uttak i balanse med reservene. I en liten populasjon som vår, vil resultatet svinge mer da enkelthendelser kan påvirke mye.

Risiko:	2024	2023
Resultat før tilleggsavsetninger	123 104	86 000
- Premie avkastningsgaranti	-700	-551
- Administrasjonsresultat	-1 348	-457
- Avkastning premiefond	-2 837	-278
- Avkastning RUF	-567	
- Avkastningsresultat	-112 400	-81 096
Risikoresultat:	5 251	3 618

Risikoresultatet disponeres til premiefondet.

Resultat teknisk regnskap	2024	2023
Avkastningsresultat til RUF	567	278
Til/Fra RUF	0	1 809
Administrasjonsresultat	1 348	457
Rentegarantipremie	700	551
Totalt	2 616	3 095

Premien har ikke fortjenesteelement for risiko. Endringer i forsikringsforpliktelse, se note 5.

NOTE 2 – FINANSIELLE

EIENDELER

Kapitalforvaltningsstrategien fastsetter at risikoen skal være moderat.

Følgende klasser benyttes:

- Finansielle eiendeler til amortisert kost
- Obligasjonsfond - norske og globale
- Pengemarkedsfond – norske
- Aksjefond – norske og globale
- Eiendomsfond - norske
- Eiendom – direkte eid

«Eiendeler som måles til amortisert kost» forvaltes diskresjonært av eksterne forvaltere. Porteføljene består i hovedsak av norske obligasjoner. Det gjennomføres salg for å holde durasjonen stabil.

Verdien av eiendelene i aktivaklassen svinger lite og resultatet stabiliseres. Instrumentene skal i seg selv innebære lav kredittrisiko.

Øvrige aktivaklasser består for tiden av 2 til 5 fond. For aksjer benyttes både indeksfond og aktivt forvaltede fond. Alle fond er klassifisert som «Virkelig verdi med resultatføring over resultat.».

På balansedagen er ikke aksjefond valutasikret.

Risiko

Pensjonskassen har en forvaltningsstrategi med forholdsvis moderat risiko. Risikoen søkes redusert gjennom sammensetning av aktivaklasser og forvaltere. Kun etablerte fond med gode historiske resultater benyttes. Risiko reduseres også gjennom et bevisst forhold til ESG (På norsk MSL – Miljø-Samfunnsansvar-Ledelse.)

Måling av risiko gjøres gjennom ekstrapolering av historiske data og beregning av forventet avkastning og sannsynlig svingning. Målingen suppleres med stresstest og største historiske verdifall.

Aksjerisiko – Risiko for tap som følge av svingninger i markedspriser. Ved valg av etablerte fond med god historikk mener vi risikoen for tap reduseres.

Eiendomsrisiko – Risiko for svingninger i markedspris, herunder svingninger som følge av tomme lokaler.

Kreditrisiko - Risiko for endringer i rentenivå.

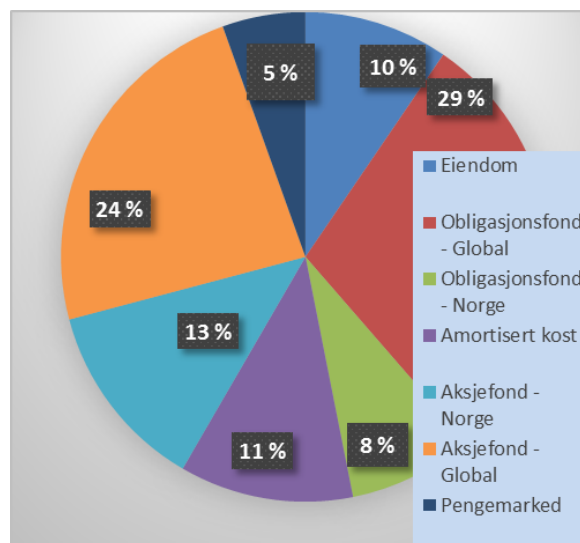
Valutarisiko – Risiko for svingninger i kurs mellom norske kroner og den valuta som fondet handler i. Rentefond er i all hovedsak valutasekret.

Likviditetsrisiko – Risiko for at en ikke får omsatt fondsandeler ved behov for likvider. Begrenses gjennom valg av utsteder.

Renterisiko – Risiko for endring av plasseringens verdi ved renteendringer i markedet. Reduseres ved at aksjer og rentepapirer i stor grad er motsykliske.

Motpartsrisiko – Risiko for at utsteder ikke kan gjøre opp for seg.

Forvalterisiko – Ved aktiv forvaltning vil personer eller miljøer ha en skjevhet i forhold til markedet. Reduseres ved at det velges flere forvaltere i klasser med vesentlig risiko.

Grafen over viser fordeling mellom benyttede aktivaklasser.

Finansielle investeringer

	Verdi- hierarki	Bokført verdi	Kostpris	Markeds- verdi	Andel av porteføljen	Avkastn. i %
Eiendomsfond	3	113 501	114 369	113 501	7,06 %	
Direkte eid	3	39 800	25 000	39 800	2,47 %	
Sum Eiendom		153 301	139 369	153 301	9,53 %	5,8
Rentebærende verdipapirer	2	184 826	181 800	184 584		
Sum måles til amortisert kost		184 826	181 800	184 584	11,49 %	4,16
Aksjefond	2	581 080	400 398	581 080	36,13 %	22,3
Herav Norge	2	201 181	109 875	201 181	12,51 %	13,9
Obligasjonsfond	2	600 702	591 538	600 702	37,35 %	3,42
Herav Norge	2	133 171	133 965	133 171	8,28 %	4,7
Pengemarked	2	88 550	88 465	88 550	5,51 %	5,9
Sum		1 608 460	1 001 171	1 027 138	100 %	10,22

Tabellen gjelder kollektiv- og selskapsporteføljen i fellesskap.

Verdihierarkiet forholder seg til hvordan prisene fastsettes i markedet.

1. papirer som har løpende fastsetting av priser i et aktivt marked.
2. annet enn noterte priser inkludert i nivå 1, som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen, enten direkte (dvs. som priser) eller indirekte (dvs. utledet fra priser).
3. eiendelen eller forpliktelsen, som ikke er basert på observerbare markedsdata (ikke-observerbar input).

Risiko for tap i aktivaklassen «Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost», er bokført til 22 ved årets slutt.

Verdsettelse

Fond verdsettes i regnskapet etter fondenes offisielle kurs omregnet til norske kroner på balansedagen.

Eiendom

	2024	2023
Anskaffelseskost 2005	25 000	25 000
Tidligere reguleringer	14 800	16 700
Årets regulering	-	(1 900)
Bokført verdi	39 800	39 800

Amundsengården, St. Olavsgt. 4, er kategorisert som investeringseiendom. Verdi fastsettes i henhold til IAS 40. Taksten er gjennomført av frittstående og uavhengig takstmann som ikke har noen bindinger til andre aktører i eiendomsbransjen. Verditaksten er utført i henhold til Norges Takseringsforbunds regler, NS 3451 og NS 3940, og basert på visuell befaring uten inngrep i byggverket, supplert med enkle målinger. Normalleie er lagt til grunn. Ved beregning av tomteareal er arealet mellom bygning og gate, samt grunnflate på bygningen tatt med. Grunnlaget for verdifastsettelsen er en tomteverdi på 5 150 og en kapitalisert verdi på 2 378. Brutto årlig leieverdi er fastsatt til 2 740. Eiendommen takseres hvert 3. år, sist i 2023.

Takst er en kvalifisert vurdering som må relateres til realiserte transaksjoner for tilsvarende eiendommer. Lokalt er det ikke transaksjoner å måle verddivurderingen mot. Med grunnlag i leiekontrakt og at det ikke er gjort vesentlige oppgraderinger, heller ikke slitasje ut over det normale, anses det at de ikke er endring av verdien på bygget.

Elverum kommune leier bygget på en uoppsigelig avtale. Lokalene er tilpasset av leietaker for eget behov. Leietaker er ansvarlig for vedlikehold. Bortfall av leieinntekter anses ikke som en reell risiko, derfor er faktisk leie satt lavere enn takstens leieverdi.

Med unntak av eiendom, som verdsettes etter takst (verdihierarki 3) er markedsverdi bestemt i eller beregnet på grunnlag av verdsettelse i «aktive» markeder. Fondene (verdihierarki 2) blir indirekte verdsatt, ved at kurs for eiendeler benyttes for å sette dagskurs på fondet.

Fordringer

	2024	2023
Overføringsavtalen/Annet	3 426	153
Ikke fakturerte premie	23 322	-
Sum	26 748	153

Bankinnskudd

	2024	2023
Drift	19 871	13 327
Plassering	-	16 214
Forvaltere	783	9 375
Skattetrekk	1 020	1 009
Sum	21 674	39 925

Fordeling mellom porteføljene

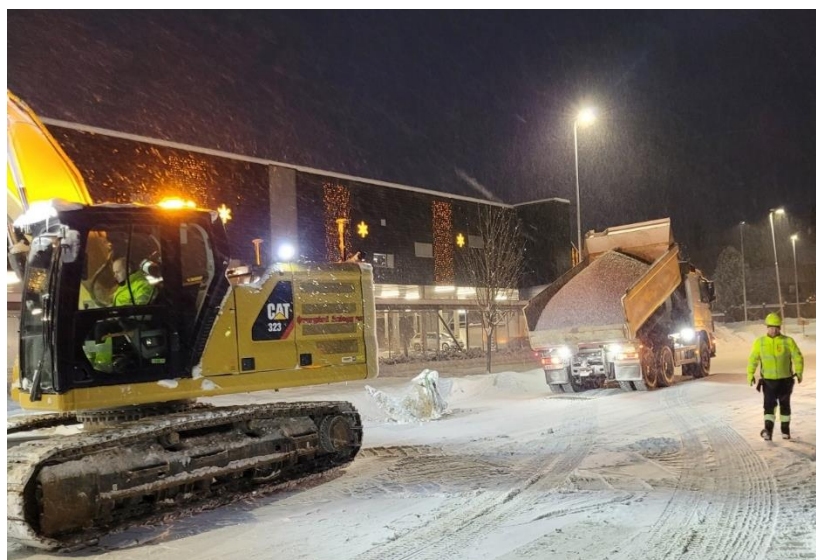
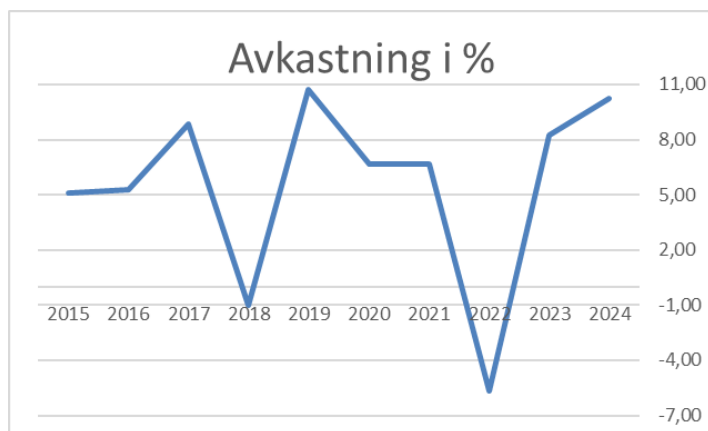
	Kunde	Selskap	Sum
Finansielle eiendeler	1 484 725	83 935	1 568 660
Eiendom	29 235	10 565	39 800
Sum	1 513 960	94 499	1 608 460
Bankinnskudd	20 271	1 403	21 674
Fordringer	3 455	23 293	26 748
Sum	1 537 687	119 195	1 656 882

NOTE 3 - KAPITALAVKASTNING

	2024	2023	2022	2021	2020
Avkastning i %	10,22	8,27	-5,69	6,69	6,64
Kollektivporteføljen	10,24	8,30	-5,75	6,58	6,73
Selskapsporteføljen	9,99	7,89	-4,69	5,74	5,58
Verdijustert avkastning i kr	146 391	109 636	-73 087	80 728	73 006
Kollektivporteføljen	136 232	103 980	-69 802	76 878	69 925
Selskapsporteføljen	10 176	5 656	-3 284	3 850	3 270
Sum eiendeler	1 656 882	1 461 305	1 300 041	1 321 262	1 192 413

Gjennomsnittlig avkastning

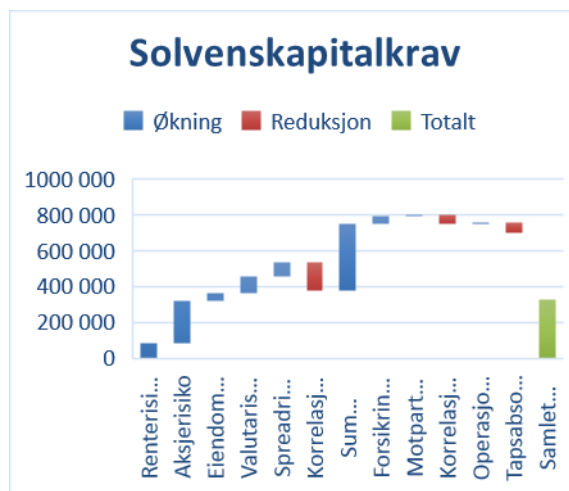
	2024	2023
I år	10,22 %	8,27 %
Snitt siste 5 år	5,23 %	5,33 %
Snitt siste 10 år	5,51 %	5,37 %

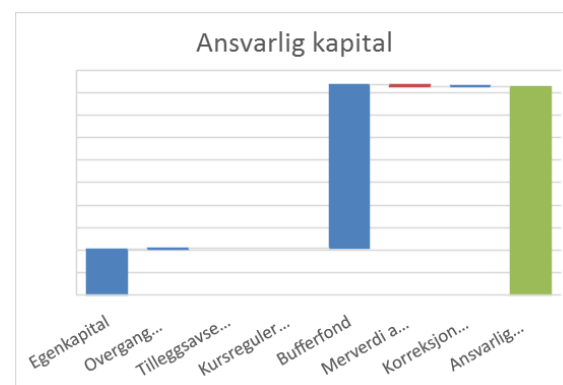
NOTE 4 – SOLVENSKAPITALKRAV

Datagrunnlaget nedenfor er hentet fra rapportering til Finanstilsynet per 31.12.24. Solvenskapitaldekningen er uten innregning av supplerende kapital. Finanstilsynet godkjente søknaden etter rapportering 14.02.25. Se nærmere omtale i styrets beretning side 5.

	2024	2023
Renterisiko	81 762	58 752
Aksjerisiko	238 751	197 531
Eiendomsrisiko	38 325	30 082
Valutarisiko	94 846	80 639
Spreadrisiko	82 877	36 690
Korrelasjons og markedsrisiko	-160 745	-111 911
Sum markedsrisiko	375 816	291 783
Forsikringsrisiko	41 576	46 855
Motpartsrisiko	3 981	2 601
Korrelasjon - total risiko	-45 555	-33 643
Operasjonell risiko	6 766	5 924
Tapsabsorberende evne utsatt skatt	-57 387	-47 028
Samlet solvenskapitalkrav	325 197	266 492

	2024	2023
Egenkapital	101 627	86 871
Overgang markedsverdi	3 042	15 758
Bufferfond	361 694	326 967
Merverdi av eiendeler	-3 988	-3 570
Korreksjon beste estimat	0	0
Ansvarlig kapital	462 375	426 026
Solvenskapital	137 178	159 534
Solvenskapitaldekning	142 %	160 %

Justerer vi for supplerende kapital der medregning er godkjent etter innsendingen av oppgaven, blir solvenskapitaldekningen 151 %.

Solvensmargin

Solvensmarginkravet for pensjonskassen i henhold til Finanstilsynets standard for rapportering.

	2024	2023
Solvensmarginkrav	56 804	50 619
Ansvarlig kapital -	92 612	80 078
Bufferfond 1)	364 366	326 967
Risikoutjevningfond 1)	7 091	6 524
Solvensmargin kapital	277 628	246 823
Solvensmargin i %	488,7 %	487,9 %

1) Medregnes med 50 %

NOTE 5 - FORSIKRINGSFORPLIKTELSER

Pliktige avsetninger er balanseført med **100 %** dekning etter beste estimat.

	Premie- reserve	Buffer- fond	Premie- fond	Total	Risikoutj.- fond
Inngående balanse	982 713	325 967	62 940	1 371 620	6 524
Netto resultatførte avsetninger	95 159	38 400	2 837	136 396	567
Avkastningsresultat	0	0	74 000	74 000	0
Risikoresultat	0	0	5 251	5 251	0
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene	95 159	38 400	82 088	215 646	567
Inn-/utbetalinger	0	0	-32 968	-32 968	0
Utgående balanse	1 077 872	364 366	112 060	1 554 298	7 091
	1 077 872	364 366	112 060	1 554 298	7 091

	2024	2023
Arbeidsgiverpremie - Løpende	76 092	59 262
Premiefond i % av løpende premie	147 %	105 %
Bruk av premiefondet	82 088	3 364
Flyttet premiefond	0	0

NOTE 6 – PENSJONSORDNINGEN**Beskrivelse av pensjonsordningen**

Avtalen er kollektiv pensjonsordning etter kommunal tariffavtale.

Pensjonen er ytelsesbasert med netto garanti på 66 % av sluttlønn ved full opptjening i forhold til gjennomsnittlig stillingsprosent. Utbetaling samordnes med folketrygden og levealderjusteres.

Avtalen omfatter også uførepensjon og etterlattepensjon.

Se side 9 for oversikt over virksomheter som er med i ordningen.

For de som er født etter 1962 endres ordningen til en påslagsordning for opptjening etter 2019. Et sett med overgangsregler er vedtatt i den forbindelse. Videre er AFP blitt en livsvarig ytelse som vil dekke nesten alle.

Pensjonskassens styre fastsetter årlig premiesatsen i pensjonsordningen etter anbefaling fra aktuar.

Endringer i forutsetninger:

Medfører følgende endringer i premiereserve:

	2024	2023
Redusert dødelighet på 10 %	17 148	18 359
Økt uførehypighet 15 %	3 111	2 753

I henhold til rapportering av solvenskapitaldekningen (SKD).

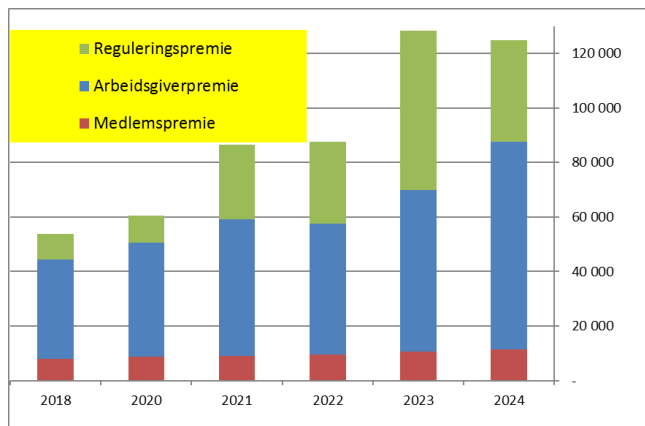
Pensjonskassens uføregrunnlag ble sist endret i 2012.

Forfalte premier

	2024	2023
Arbeidsgiverpremie	38 780	36 596
Ikke forsikringsbare hendelser	28 469	14 406
Administrasjonspremie	8 142	7 709
Avkastningsgaranti	700	551
Sum arbeidsgiver	76 092	59 262
Medlemspremie	11 476	10 574
Reguleringspremie	37 101	58 370
Sum forfalte premier	124 669	128 206
Til/Fra premiefondet	(32 968)	(38 392)
Innbetalt	91 701	89 814

Premiesatser:

- Arbeidsgiver 9,0 %.
- Medlemspremien 2,0 %.
- Premiene er fastsatt i % av pensjonsberettiget lønnsgrunnlag.
- Innbetalt premie avregnes mot premiefondet i henhold til aktuars beregning av påløpt premie.
- Reguleringspremien er innkrevd i forbindelse med lønns- og G-reguleringen og kjent lønnsvekst per september. Innbetalingen blir avregnet mot premiefondet 31.12. etter aktuars beregning av faktisk reguleringskostnad.
- Premie ut over beregnet premie balanseføres som påløpt ikke fakturert.

Figur: Premieinntekter

Innbetalt premie er avregnet mot premie aktuar har beregnet. Avviket er ført som fordring på medlemsbedrifter.

Medlemmer i ordningen:

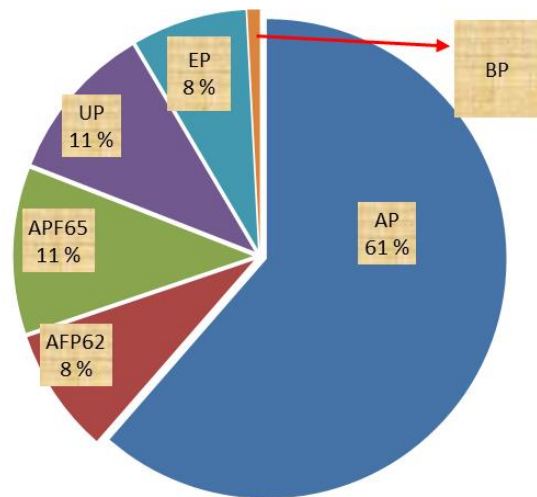
	2024	2023
Aktive	1 653	1 562
Fratrådte	3 378	3 160
Fratrådte uten rett	2 424	2 255
Pensjonister	508	476
Uførepensjonister	105	100
Alderspensjonister	313	297
Etterlattepensjonister	56	57
Barnepensjonister	3	3
Avtalefestet pensjon fra 62 år	15	13
Avtalefestet pensjon fra 65 år	16	19
Sum	7 963	7 453

NOTE 7 - PENSJONER

Ikke forsikret AFP, (AFP 62-64) refunderes i sin helhet av virksomheten der den ansatte jobbet.

Pensjonsutbetalinger

		2024	2023
Alderspensjon	AP	29 626	26 834
AFP 62-64	AFP62	4 054	3 790
AFP 65-66	APF65	5 377	4 873
Uførepensjon	UP	5 096	4 665
Etterlattepensjon	EP	3 699	3 447
Barnepensjon	BP	401	331
Skattefritt ved død		343	264
Overføringsavtalen - utbetalt		3 789	2 967
Overføringsavtalen - innbetalt		-9 910	-9 226
Refundert AFP 62-64		-4 029	-3 765
Sum		38 446	34 180

Figur: Erstatninger fordelt på grupper.

Figurene over viser stor stabilitet mellom gruppene. På hele prosent er det ingen endring mellom gruppene fra i fjor.

Endringer i pensjonsutbetalinger

	2024	2023
Alderspensjon	10 %	13 %
AFP 62-64	7 %	16 %
AFP 65-66	10 %	10 %
Uførepensjon	9 %	10 %
Etterlattepensjon	7 %	5 %
Barnepensjon	21 %	16 %
OFA - Utbetalt	28 %	2 %
OFA - Mottatt	7 %	14 %
AFP	7 %	15 %

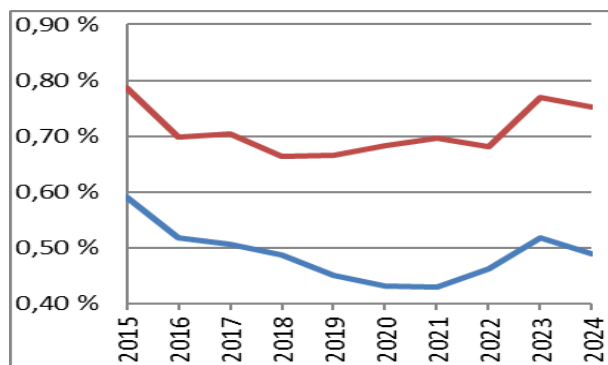
NOTE 8 - FLYTTING

Det har ikke vært gjennomført flyttinger av ordninger til eller fra pensjonskassen i 2024.

NOTE 9 – ADMINISTRASJON

	2024	2023
Teknisk regnskap		
Lønn og honorar	2 120	1 828
Pensjonskostnad	(636)	269
Kontorkostnader	186	212
Lisenser/ IT kostnader	1 736	1 844
Konsulentonorar	3 069	2 758
Medlemsavgifter m.v.	132	121
Revisjon	214	213
Revisor - konsulenttjenester	118	34
Aktuar	336	290
Renteinntekter drift	(481)	(317)
Sum	6 793	7 252
Ikke teknisk regnskap		
Konsulentonorar	187	121
Sum	187	121

Pensjonskassen har ett årsverk – Daglig leder.

Figur: Administrasjonskostnad mot premiereserve (rød) og forvaltningskapital (blå).

NOTE 10 - YTELSER OG LÅN TIL**STYRET OG ANSATTE**

Styret godtgjøres i henhold til grunnbeløpet (G) i Folketrygden. Kapitalmarkedene svinger uavhengig av hva styret og daglig leder gjør. Det gjør også risikoen og arbeidet med pensjoner. En prestasjonsavhengig godtgjøring vil derfor kunne medføre økt risikovilje. Det

anser ikke styret som tjenlig. All godtgjørelse er derfor fast.

1 G for leder, 0,7 G for nestleder, 0,6 G for øvrige. I tillegg tilstås 4 % av G per møte.

Tapt arbeidsfortjeneste dekkes ikke.

	2024	2023
Trond Rønning (daglig leder)	1 010	940
Per Kristian Hammer (leder jan-mars)	34	147
Ole Gjermund Rønes (leder april-des)	145	90
Per-Gunnar Sveen (nesleder)	118	90
Toril Nersveen	108	90
Turid Olsen (jan- mars)	20	85
Linda Alette Løkken	108	90
Cato Wedum	84	
Guri Lassen	79	
Sum styrehorar	696	592

Det er ikke gitt lån eller garantier til daglig leder eller medlemmer av styret.

Daglig leder har pensjonsrettigheter på samme vilkår som øvrige medlemmer i pensjonsordningen. Lønn reguleres 01.01.

Det er ikke avtalt særskilt vederlag ved fratredelse, opphør eller endring av ansettelsesforhold eller verv.

Ut over det som er innberettet som honorar har styret mottatt julegave med samlet verdi 2 000 kr, og det er middag i forbindelse med årets siste møte.

Daglig leder og styremedlemmer deltar i noen åpne gratis seminarer rettet mot pensjonskasser der det også er tillegg av sosial karakter.

NOTE 11 - NÆRSTÅENDE PARTER

Elverum kommune er i denne sammenheng ansett som nærstående part da de er dominerende kunde og oppnevner 4 av 6 medlemmer til styret.

Vi mener alle kjøp og avtaler tilfredsstillende prinsippet armlengdes avstand.

	2024		2023	
	Inntekter	Kostnader	Inntekter	Kostnader
Ordinær premie	56 505		51 352	
Reguleringspremie	30 061		50 304	
AFP	3 486		3 479	
Husleie	2 223		2 122	
Leie lokaler og IKT		135		125
	92 275	135	107 257	125

NOTE 12 – PENSJONSKOSTNAD**EGNE ANSATTE**

	2024	2023
Pensjonsforpliktelse	2 675	2 430
Pensjonsmidler	-2 662	-1 684
Netto forpliktelse	13	746
Arbeidsgiveravgift	2	105
Bokført pensjonsforpliktelse	15	851
Pensjonsopptjening	164	158
Rentekostnad på pensjonsforpl.	75	64
Avkastning på pensjonsmidler	-52	-48
Pensjonskostnad	187	174
Innbetalt premie	-	-
Aktuarielt tap	-701	62
Arbeidsgiveravgift	-103	33
Korreksjon tidligere år	-	-
Endring i balansen	-617	269

Økonomiske forutsetninger	2024	2023
Diskonteringsrente	3,10 %	3,00 %
Årlig lønnsvekst	3,10 %	3,00 %
Årlig G-regulering	3,50 %	3,50 %
Årlig pensjonsregulering	2,80 %	2,60 %
Avkastning på pensjonsmidler	3,25 %	3,25 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Korridor grense for amortisering av estimatavvik	10,00 %	10,00 %

NOTE 13 – SKATT

	2024	2023
Beregning av grunnlag for inntektsskatt:		
Resultat før skattekostnad	9 955	8 630
<i>Permanente forskjeller:</i>		
Gevinst/tap ved salg av aksjefondsandeler	-6 623	-1 613
Endring urealiserte poster innenfor fritaksmetoden	-294	-1 939
Sum permanente forskjeller	-6 917	-3 553
Endring i midlertidige forskjeller:		
Endring urealiserte poster utenfor fritaksmetoden	-434	-1 798
Endring pensjonsforpliktelser egne ansatte	-836	269
Eiendommer	-330	148
Sum endring midlertidige forskjeller	-1 601	-1 382
Korreksjon skatt tidligere år	-258	
Endring fremførbart underskudd	-1 180	-3 695
Årets skattegrunnlag	-	-
Spesifikasjon av forskjeller mellom		
Skattemessige og regnskapsmessige verdier:		
Urealiserte poster utenfor fritaksmetoden	569	135
Eiendommer	3 111	2 780
Pensjonsforpliktelser egne ansatte	-15	-851
Framførbart underskudd	-3 172	-4 352
Grunnlag utsatt skatt/utsatt skattefordel (-)	494	-2 287
Betalbar skatt	-	-
Endring utsatt skatt	695	-
Ikke balanseført utsatt skattefordel tidligere år	-636	-
Korreksjon tidligere år	64	-
Årets skattekostnad	123	-

Utsatt skattefordel er ikke innregnet som eiendel i balansen da det er usikkerhet knyttet til om denne kan utnyttes.

